Dhjetë Dobitë e Uljes së Shikimit

Sa e mirë është thënia e poetit që tha:

"Sa shikime e kanë vrarë zemrën e pronarit të saj

është Vrarë nga një shigjetë pa hark dhe pa tel

syri i tij është i kënaqur me atë që e dëmton zemrën e tij

nuk ka mirësi në kënaqësi që sjell dëm."

✳**E para:** Ulja e shikimit është bindje ndaj urdhërit të Allahut, dhe kjo është kënaqësia më e madhe për robin në këtë jetë dhe në tjetrën. Robi nuk ka asgjë më të dobishme në jetën e tij në Dunja dhe Ahiret sesa bindjen ndaj urdhrit të Zotit të tij. Secili që ka lumturi në Dunja dhe në Ahiret, e ka fituar atë vetëm duke i zbatuar urdhrat e Tij dhe secili që është i dëshpëruar në Dunja dhe në Ahiret, e ka fituar atë vetëm duke i neglizhuar urdhrat e Tij.

✳**E dyta:** Ulja e shikimit parandalon efektet e kësaj shigjete me helm, kjo shigjetë është shkaku i shkatërrimit të zemrës.

✳**E treta:** Ulja e shikimit e ngjall zemrën që përkushtohet dhe fokusohet tek All-llahu. Lejimi i shikimit të lirë e shpërqëndron zemrën dhe e mban larg All-llahut. Nuk ka asgjë më të dëmshme për një person sesa ta lërë shikimin të lirë, pasi krijon largim mes një personi dhe Zotit të tij.

✳**E katërta:** Ulja e shikimit e forcon dhe gëzon zemrën, ashtu si lëshimi i shikimit lirshëm e dobëson dhe trishton zemrën.

✳**E pesta:** Ulja e shikimit i jep zemrës dritë, kurse lëshimi i shikimit i jep errësirë. Prandaj, All-llahu e ka përmendur 'Ajetin e Dritës' menjëherë pas ajetit me urdhërin për uljen e shikimit. All-ahu i Lartësuar tha:

{ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ }

"Thuaju besimtarëve që të ulin shikimet e tyre (nga e ndaluara) dhe ta ruajnë nderin e tyre (nga marrëdhëniet e jashtëligjshme) se kjo është më e pastër për ta. All-llahu është i njohur hollësisht për atë që bëjnë ata." [1]

1 Surja En-Nur, Ajetet 30.

Në fund të këtyre vargjeve, Ai tha:

{ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ }

“Allahu është Drita e qiejve dhe e Tokës. Shembulli i dritës së Tij është sikur një fener në të cilin ka një kandil, kandili është brenda një qelqi, e ky qelq është si një yll vezullues.” [2]

Domethënë: Shëmbëllen me dritën e zemrës së robit të Tij besimtar, i cili i zbaton urdhrat e Tij dhe u shmanget ndalesave të Tij. E kur zemra të ndriçohet, tek ajo vijnë delegacionet e mirësive nga secila anë, ndërsa kur të errësohet, tek ajo vijnë retë e errësirës dhe të këqijave nga secila anë. Atëherë çdo bidat, devijim, ndjekje e ëndjeve, shmangie nga udhëzimi, largim nga shkaqet e lumturisë dhe angazhim me shkaqet e dëshpërimit i afrohet zemrës. Këtë ia largon drita që gjendet në zemër. Nëse e humb këtë dritë, pronari i asaj zemre ngelet si një i verbër, i cili bredh nëpër ngushticat e errësirave.

✳**E gjashta:** I jep zemrës mprehtësi të sinqertë, me të cilën bën dallim mes të drejtit dhe të padrejtit, të sinqertit dhe gënjeshtarit. Shah Ibn Shuxha’ el-Kermani thoshte: “Kush e mbush të dukshmen e tij me pasim të Sunetit dhe intimen e tij me vazhdimësi në kujtimin e mbikëqyrjes së All-llahut, e ul shikimin e vet nga harami, përmbahet nga ëndjet dhe gjithnjë ha vetëm hallall, atëherë intuita e tij nuk gabon.” Ibn Shuxha’i nuk gabonte asnjëherë me intuitën e vet.

2 Surja En-Nur, Ajeti 35.

✳**E shtata:** Ulja e shikimit i jep zemrës qëndrueshmëri, trimëri dhe fuqi, All-llahu ia bashkon atij që e ul shikimin mbisundimin e dijes dhe argumentit dhe mbisundimin e forcës dhe fuqisë, siç përmendet në ether: "Shejtani ikën edhe nga hija e atij që i kundërshton ëndjet e veta."

Të kundërtën e kësaj e gjen tek ai që i ndjek ëndjet e veta: poshtërim, poshtërsi, pavlerë, neveri dhe çdo gjë që All-llahu u ka dhënë atyre që i bëjnë mëkat Atij. Hasen El-Basriu ka thënë: "Të tillët, edhe nëse shëtisin me mushka e me kuaj, poshtërimi i mëkatit nuk u hiqet kurrë nga qafat e tyre. All-llahu e poshtëron atë që i bën mëkat Atij."

All-llahu i Lartësuar e ka bërë krenarinë shok të pandarë të bindjes ndaj tij, kurse poshtërimin e ka bërë shok të pandarë të mëkateve ndaj Tij. I Lartësuari thotë:

{ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ }

"Në të vërtetë, krenaria i takon All-llahut, të Dërguarit të Tij dhe besimtarëve." [3]

I Lartësuari, gjithashtu thotë:

{ وَلا تَهِنُوا وَلا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ }

"Mos u ligështoni dhe mos u pikëlloni, sepse ju, gjithsesi jeni më të lartët, nëse jeni besimtarë të vërtetë." [4]

3 Surja Munafikun, Ajeti 8.

4 Surja Ali Imran, Ajeti 139.

Kurse besimi (imani) është fjalë dhe vepra, të dukshme dhe të fshehta.

I Lartësuari, gjithashtu, thotë:

{ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ }

"Kush e dëshiron krenarinë (le ta dijë), e tërë krenaria i takon All-llahut (pra le të kërkojë prej Tij), te Ai ngrihet fjala e mirë (besimi) dhe veprimi i mirë, e Ai i pranon." [5]

Pra, kush e do krenarinë, lavdinë dhe pushtetin, le t'i kërkojë ato duke iu bindur All-llahut dhe duke e përkujtuar Atë me fjalë të bukura dhe vepra të mira. Prandaj, në duanë e kunutit thuhet:

{ إنه لا يذل من واليت ولا يعز من عاديت }

"Nuk poshtërohet ai, të cilin Ti e miqëson dhe nuk fiton krenari ai të cilin Ti e armiqëson."

Kush i bindet All-llahut, ai është mik i Tij duke iu bindur Atij, kështu të tillit i takon po aq krenari sa ka bindje. E kush i bën mëkat All-llahut ai është armik i Tij duke e kundërshtuar Atë, kështu të tillit i takon po aq poshtërim sa ka bërë mëkat.

5 Surja Fatir, Ajeti 10.

✳**E teta:** Ulja e shikimit e parandalon hyrjen e Shejtanit për te zemra. Shejtani hyn përmes shikimit dhe depërton deri te zemra më shpejt se ç'depërton ajri në një hapësirë të zbrazët. Shejtani ia paraqet dhe ia zbukuron pamjen që ai e ka parë dhe atë pamje e bën si një idhull të cilen zemra përkushtohet me të. Pastaj i jep premtime dhe shpresa duke ia ndezur në zemër zjarrin e ëndjeve, ku i hedh drunjtë e mëkateve, te të cilat nuk do të kishte arritur dot pa atë pamje. Kështu zemra kaplohet nga flakët dhe nga kjo dalin frymët që mbajnë erë tymi dhe psherëtimat e djegura. Zemrën e kanë kapluar zjarret nga secila anë, kurse ajo është në mes, sikur qengji në mes të furrës. Prandaj, dënimi i ndjekësve të ëndjeve me pamje të ndaluara është se në varr kanë një furrë me zjarr dhe në të do t'i kenë shpirtrat e tyre deri kur t'u ringjallen trupat. Këtë All-llahu ia mundësoi ta shohë i Dërguari i Tij ﷺ, në ëndërr, siç transmetohet në hadith të vërtetë.

✳**E nënta:** Ulja e shikimit e liron zemrën për të menduar për gjërat që i bëjnë dobi dhe për t'u angazhuar me to, kurse lëshimi i shikimit e shpërqëndron zemrën dhe e pengon nga kuptimi i dobive, dhe kështu i humbin atij të gjitha çështjet dhe bie në pasimin e epsheve dhe në pakujdes ndaj përmendjes së Zotit të tij. I Lartësuari thotë:

{ وَلا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا }

"Mos dëgjo atë, zemrën e të cilit ia kemi lënë mospërfillëse ndaj përmendjes Sonë , e që shkon pas dëshirave të veta, duke shkelur çdo kufi në veprimet e veta." [6]

6 Surja Kehf, Ajeti 28.

Lëshimi i shikimit i sjell këto tri çështje, për aq sa e lëshon njeriu shikimin.

✳**E dhjeta:** Mes syrit dhe zemrës ka një lidhje dhe një urë që detyrimisht sjellë angazhimin e njërit me atë që është angazhuar tjetra. Secili përmirësohet me përmirësimin e tjetrit dhe prishet sipas prishjes së tjetrit. Prandaj, kur prishet zemra, prishet shikimi, dhe kur prishet shikimi, prishet zemra. E njëjta vlen edhe në aspekt të përmirësimit. Kur devijon dhe shkatërrohet shikimi, devijon dhe shkatërrohet zemra, e cila bëhet si kosh plehrash ku hidhen fëlliqësirat, ndyrësirat dhe papastërtitë. Ajo zemër nuk është e përshtatshme për të jetuar në të njohja e All-llahut, dashuria ndaj Tij, pendimi tek Ai, lumturia me adhurim dhe gëzimi me afrim ndaj Tij. Në zemrën e tillë banojnë të kundërtat e këtyre.

Bejtul'Muhaxhirin